

İnternet üzerinden yapılan satışlarda ürün bedellerinin kargo firması tarafından tahsil edilmesi halinde vergileme ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.01-130[1-2014/61]-45127
Tarih	31.01.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Gelir Kanunları KDV ve ÖTV Grup Müdürlüğü

Sayı : 84974990-130[1-2014/61]-45127

31.01.2020

Konu : İnternet üzerinden yapılan satışlarda ürün bedellerinin kargo firması tarafından tahsil edilmesi halinde vergileme ve belge düzeni hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, internet üzerinden alınan siparişlere ilişkin olarak siparişi veren kişi ya da kurum adına irsaliyeli fatura düzenlediğinizi, ürünlerin anlaşmalı kargo firması tarafından müşteriye teslim edildiğini ve ürün bedellerinin kargo firması tarafından kredi kartıyla ya da nakit olarak tahsil edildiğini belirterek, tahsilatların anlaşmalı kargo firmasınca yapılması ve irsaliyeli faturalarda belirtilen kişi ya da kurum ile ödemeyi yapan kredi kartı sahiplerinin farklı olması nedeniyle yapılan tahsilatlara ilişkin olarak Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

A-) KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesi, gelir veya giderin tahsil edildikleri ve ödendikleri döneme bakılmaksızın miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olmasını ifade eder. Bu esas dikkate alındığında bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir. Dönemsellik ilkesi ise her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Bu ilke uyarınca gelir ve giderlerin ilgili oldukları dönemde kaydedilmesi gerekir.

Buna göre, Şirketiniz tarafından internet üzerinden alınan siparişlere ilişkin olarak hazırlanan ürünlerin kargo firması tarafından müşteriye teslim edildiği anda vergiyi doğuran olay meydana geleceğinden, elde edilen gelirin ürünlerin teslim edildiği dönem kurum kazancına dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

B-) VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde; *"Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır."* hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 230 uncu maddesinde faturada bulunması gereken bilgiler 5 bent halinde sayılmış olup, maddenin 3 üncü bendinde; faturada, müşterinin adı, ticaret ünvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarasının yer alması zorunlu kılınmıştır.

Ayrıca, *"Faturanın Nizamı"* başlıklı 231 inci maddenin beşinci bendinde, faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı; altıncı bendinde ise fatura düzenlemek

zorunda olanların, müşterinin adı ve soyadı ile bağılı olduğı vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumlu oldukları, ancak bu sorumluluğun 232 nci maddenin ikinci fıkrasının uygulandığı halleri (Nihai tüketicilere satış) kapsamadığı hüküm altına alınmıştır.

Anılan madde hükmünün uygulamasına yönelik olarak yayımlanan 167 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 7 nci maddesinde, satıcıların nihai tüketicilere yaptıkları satış veya işler için düzenlenecek faturalarda, müşterinin belge ibrazı ve fatura düzenleyenin sorumluluğunun söz konusu olmayacağı belirtilmiştir.

Mezkur Kanunun 232 nci maddesinde ise; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin; birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve satın aldıkları emtia ve hizmetler için de fatura istemek ve almak zorunda oldukları, sayılanlar dışında kalanların ise *birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin (01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere) 800,00-TL'yi geçmesi veya bedeli 800,00-TL den az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesinin mecburi olduğı hükme bağlanmıştır.*

Diğer yandan, Vergi Usul Kanununa göre mal teslimi dolayısıyla düzenlenmesi gereken vesika olan fatura müşterinin borçlandığı meblağı gösterir ve borcun tahakkukuna ilişkindir. Buna göre, şirketinizin internet üzerinden yaptığı satışlarında, satış yaptığı kişi adına faturanın düzenlenmesi gerekmektedir. Bedelin malı satın alan kişi yerine başkası tarafından nakit veya kredi kartıyla ödenmesi, faturanın bu kişi adına düzenlenmesini engellemeyecektir. Ayrıca kredi kartı bir ödeme aracı olduğundan, faturası daha evvel düzenlenmiş bir mal teslimine ilişkin bedelin bilahare nakden veya kredi kartı ile tahsil edilmesi halinde bu tahsilat için ayrıca bir fatura düzenlenmeyecektir. Ancak yetkililerce izahat istenildiğinde, sonradan kredi kartıyla yapılan tahsilatın, daha önceki bir tarihte tanzim olunmuş bir belgeye (fatura vb) ilişkin olduğunun şirketiniz tarafından ispatlanması gerektiğı tabiidir.

Öte yandan, şirketiniz tarafından internet üzerinden satışını yaptığı ürünlerin müşteriye teslimini gerçekleştiren kargo firması tarafından ürün bedeli olarak şirketiniz adına müşterilerden nakit ya da kredi kartı çekimleri karşılığında tahsil edilen ve belirli süreler sonunda şirketinizin banka hesabına gönderilen tutarlar kargo firmasının bir mal teslimi veya hizmet ifası söz konusu olmaması nedeniyle kazanç kabul edilmeyecektir.

Diğer taraftan, kargo firmasının ürün bedellerinin tahsilinde ifa ettiğı aracılık hizmeti karşılığında şirketinizden komisyon alması durumunda ise söz konusu komisyon bedelleri için fatura düzenlemesi gerekmektedir.

C-) KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-2/1 inci maddesinde, teslimin bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesi olduğu, bir malın alıcı veya onun adına hareket edenlerin gösterdiği yere veya kişilere tevdi teslim hükmünde olduğu, malın alıcıya veya onun adına hareket edenlere gönderilmesi halinde, malın nakliyesinin başlatılması veya nakliyecisi veya sürücüsüne tevdi edilmesinin de mal teslimi olduğu,

- 4 üncü maddesinde, hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu, bu işlemlerin; bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği, bir hizmetin karşılığının bir mal teslimi veya diğer bir hizmet olması halinde bunların her birinin ayrı işlem olduğu, hizmet veya teslim hükümlerine göre ayrı ayrı vergilendirileceği hükmüne bağlanmıştır.

Buna göre, internet üzerinden alınan siparişlerin kargo firması aracılığıyla şirketiniz tarafından müşterilere teslimi 3065 sayılı Kanunun 1/1 inci maddesine göre KDV'ye tabi olup bu teslim nedeniyle şirketiniz tarafından düzenlenen faturalarda genel hükümlere göre KDV hesaplanması ve 1 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir. Bedelin kargo firması aracılığıyla tahsil edilmesinin bu duruma bir etkisi yoktur.

Diğer taraftan, kargo firmasının ürün bedellerinin tahsiline ilişkin ifa ettiği aracılık hizmeti nedeniyle şirketiniz adına düzenlenecek faturada komisyon bedeli üzerinden KDV hesaplanacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(**) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026